

Ը Ն Տ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան Տեղակալ Տ. Գեորգ Արքեպիսկոպոս իր առ Ամեն. Սրբազան Պատրիարքն ուղղած սարույս Յունիս 8 բուսկիր հեռագրով, ուրախութեամբ կը տեղեկացնէր թէ Հայաստանի Ս. Խ. Հանրապետութեան Կառավարութիւնը արժանացած է, 1940-ին, Սուրբ Էջմիածնի մէջ Եկեղեցական Ժողով գումարել՝ ընտրելու համար Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը: Սրբազան Պատրիարքը հեռագրով պատասխանեց թէ ընդունած է անտաքէր հեռագիրը ու կը մաղթէ բարի յաջողութիւն:

Տարույս Յուլիս 5 բուսկանով Ամենապատիւ Սրբազան Տեղակալի եւ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի կողմէ ընդունուեցաւ երկրորդ հեռագիր մը, որով կը խնդրուի ամէնուրեք փութացնել ընտրութիւնը ներկայացուցիչներու, որպէսզի ամէնք, իբրեւ համեմատելի անդամներ մէկ ընտանիքի, առաջ երբան պատշաճանելու Հայրապետական Աթոռը, ու ամէն միջոց գործ դնել՝ խօսքով եւ գրով ազդելու ի պատշաճութիւն Հայաստանեայց Եկեղեցիի միասնականութեան, եւ Հայրապետական Աթոռի հաստատութեան: Նոյն հեռագրով կը խնդրուէր նաեւ՝ հեռագրել վերջին հեռագրին ընդունուած ըլլալը ու նամակով հաղորդել Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրութեան համար կատարուած նախապատրաստական աշխատանքները, աւելցնելով որ այս մասին պիտի զրկուի լրացուցիչ գրութիւն:

Սրբազան Պատրիարք Հայրը սոյն հեռագրի ընդունուած ըլլալը հեռագրելէն եւ խոստացուած *քացուցիչ գրութեան* փութացումը խնդրելէն վերջ, սարույս Յուլիս 9 բուսկանով շրջաբերական նամակներ զրկեց Նորին Ս. Օծուքիւն Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթողիկոսին, Կ. Պոլսի Ամենապատիւ Ս. Պատրիարքին ու արտասահմանի բոլոր թեմերու առաջնորդութեանց հետեւեալ բովանդակութեամբ:

«Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան Տեղակալ Ամենապատիւ Տ. Գեորգ Սրբազան Արքեպիսկոպոս իր սարույս Յունիս 8 բուսկիր հեռագրով ուրախութեամբ կ'անտէր թէ Հայաստանի Ս. Խ. Հանրապետութեան Կառավարութիւնը արժանացած է 1940 սարույ ընթացքին Եկեղեցական Ժողով գումարել՝ ընտրելու համար Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը:

«Այս անգամ երեւանէն Յուլիս 5 բուսկանով նոր հեռագիր մը եւս ընդունեցանք, որով Ս. Էջմիածնի Ամենապատիւ Տէր Տեղակալը եւ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը պատշաճ կու տան մեզ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրութեան համար սկսիլ նախապատրաստական աշխատանքանց ու ամէնուրեք հրահանգ տալ փութացնելու պատգամաւորներու ընտրութիւնը, որպէսզի նոր Կաթողիկոսի ընտրութեամբ զօրանայ Մայր-Աթոռի դիրքը եւ պահպանուի Հայաստանեայց Սուրբ Եկեղեցւոյ միասնականութիւնը: Հեռագրին մէջ կը յանդիման նաեւ թէ այս մասին պիտի ընդունինք լրացուցիչ գրութիւն:

«Ուսի ներկայիս կարեւորութեամբ կը խնդրենք, որ այժմէն ձեռնարկէք քեզիդ աշխարհական պատգամաւորի ընտրութեան, ըստ համապատասխան յօդուածներու *Ազգային-եկեղեցական ժողով գումարելու յատուկ Կանոնադրութեան*, զոր 1925 տարւոյ Հոկտեմբեր 22-ին, իր կենդանութեան, հաստատած է Հոգեւոյն Տ. Տ. Գեորգ Ե. Կաթողիկոս եւ որուն համաձայն կատարուած է Երջանկալիշատակ Տ. Տ. Խորէն Ա. Կաթողիկոսի ընտրութիւնը:

«Թէեւ ներկայիս տիրող պայմանները կը դժուարացնեն արտասահմանի պատգամաւորներու անձամբ ուղեւորիլը Սուրբ Էջմիածին, բայց մենք կը տարաւորենք ենթադրելու՝ թէ Կաթողիկոսական Ամենապատիւ Տեղակալը եւ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը, զիսնալով անուշտ այս պարագան, իրենց վերջին նեղագրին մէջ ակնարկած *լրացուցիչ գրութեամբ* պիտի յայտնեն իրենց կարծիքը Բնդհանրական Հայրապետի ընտրութեան մասնակցելու եղանակի մասին: Եթէ ստանալու ըլլանք խոստացուած այդ գրութիւնը, իսկոյն պիտի փութանք անոր պարունակութեան իրազեկ ընել նաեւ Ձեզ»:

Այս մասին Ամեն. Սրբազան Պատրիարքը առանձին գրութեամբ տեղեկութիւն հաղորդեց նաեւ Սուրբ Էջմիածնի Ամեն. Տեղակալ Սրբազանին, կրկին խնդրելով որ փութացնէ լրացուցիչ գրութեան առաւումը:

Վերջին անգամ, Օգոստոս 3-ին, Ս. Աթոռոյն Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան Տեղակալի եւ Ս. Էջմիածնի Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի անդամ Տ. Արսէն Արքեպիսկոպոսի ստորագրութեամբ ընդունեցաւ 10 Յունիս 1940 քուակիր եւ Համար 119 Շրջաբերական-նամակ մը եւ ներփակ Հայկական Խ. Ս. Հ. Գերագոյն Խորհուրդի Նախագահութեան 7 Յունիս 1940 քուակիր եւ Համար 120/Ե պաշտօնագրի վաւերացեալ պատճէնը:

10 Յունիս 1940 թ.

Ի Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

№ 119

ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎԵՏԱՆՅ ՍՌՍ.ՔԵԼԱԿՍՆ ԱԹՈՌՈՅ ԱՄԵՆԱՊԱՏԻԻ
ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ՝ ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ Տ. ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔԵՊՍ. ՆՇԱՆՆԵԱՆԻՆ
ՅԵՐՈՒՍԱԳԷՄ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ-ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ 1925 թուի Հոկտեմբերի 22-ին հաստատած Կանոնադրութեան համաձայն, Հայ Եկեղեցին բարոյական եւ իրաւական պարտ է դնում Հայրապետական Տեղակալի եւ Էջմիածնի Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի վերայ Ծայրագոյն Պատրիարք-Կաթողիկոսի մանից յետոյ, գումարել *Ազգային-եկեղեցական ժողով՝ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍ* ընտրելու համար: Հայրապետական Տեղակալն ու Ս. Էջմիածնի Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը իրենց պարտքի զիսակցութեամբ ներշնչուած՝ 1939 թուի Մայիսի 25-ին դիմեցին Հ. Ս. Խ. Հանրապետու-

թեան Գերագոյն Խորհրդի Պատուարժան Նախագահին՝ խնդրելով քույրսրել գումարելու Ազգային-Եկեղեցական ժողով ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ ԿԱԹՈՒԼԻԿՈՍ ընտրելու եւ այլ Հայ Եկեղեցու վերաբերեալ անյետաձգելի ընթացիկ հարցեր լուծելու համար:

1940 թուի Յունիսին Հ. Ս. Խ. Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհրդի Պատուարժան Նախագահը՝ ի պատասխան Ս. Էջմիածնի Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդի դիմումին՝ յայտնեց Հայրապետական Տեղակալին, որ Հ. Ս. Խ. Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհրդի Նախագահութիւնը չի առաւելում գումարել (Ս. Էջմիածնում) Ազգային-Եկեղեցական ժողով:

Հայրապետական Տեղակալն ու Ս. Էջմիածնի Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը ուրախ եւ բախտաւոր են հաղորդելու Ձերդ Ամենապատւութեան վերոյիշեալի մասին:

Ընդ սմին ներկայելով Հայ Կառավարութեան քույրսրեան վաւերացուած պատմներ եւ Հայրապետական պատգամաւորների եւ պատուիրակների ընտրութեան հրահանգը, որով պիտի ղեկավարուի գումարուելիք Ազգային-Եկեղեցական ժողովն ու կատարուին Հայրապետական պատուիրակների ու պատգամաւորների ընտրութիւնը՝ Ս. Էջմիածնի Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը առաջադրում է կատարել վերոյիշեալ ընտրութիւնները եւ հետեւանքի մասին անմիջապէս հաղորդել Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդին հետագրով եւ գրութեամբ:

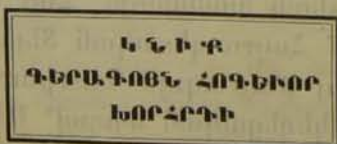
Ամենապատւութեանդ խնամքին յանձնուած թեմը՝ վերոյիշեալ Հայրապետահաստ Կանոնադրութեամբ՝ Ազգային-Եկեղեցական ժողովին մասնակցելու համար ընտրելու է մի աշխարհիկ պատգամաւոր, որոնք Ձեզ հետ միասին նշանակուելիք ժամանակին պարտաւոր էք լինել Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում:

Անկախ վերոյիշեալից խնդրում է հաղորդել Ձեր եւ Թեմական Խորհրդի կարծիքն այն մասին, թե՛ ե՞րբ կարելի կ'լինի նշանակել Ազգային-Եկեղեցական ժողովը, որպէսզի Ձեր թեմի պատգամաւորները հնարաւորութիւն ունենան անարգել գալ Ս. Էջմիածին եւ մասնակցել ժողովին:

Երբ ստացուին արտասահմանի թեմերի առաջնորդների եւ Թեմական Խորհուրդների կարծիքները՝ Ս. Էջմիածնի Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը կը նշանակէ ժողովի գումարման ժամանակն ու այդ մասին անմիջապէս կը հաղորդէ Ձեզ:

Հայրապետական Տեղակալ եւ Նախագահ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդի՝ ԳԷՈՐԳ. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Անդամ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդի՝ ԱՐՍԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Այստ խնդրում է նաեւ ընտրել Միաբանական մի հոգեւոր ներկայացուցիչ:

Գ. ԱՐՔԵՊՍ.

ՊԱՏՃԵՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ Խ. Ս. Հ. ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

7 Հունիսի 1940 թ.

Նո. 120/с

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՅԵՎ. ՆԱԽԱԳԱՀ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԽՈՐՀՐԴԻ

ԳԵՎՈՐԳ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԶՈՐԵՔԶՅԱՆԻՆ

1939 թվի Մայիսի 25-ի Հայկական Խ. Ս. Հ. Գերագույն Խորհրդի Նախագահությունը Ձեր դիմումի կապակցությամբ — թույլ տալու 1940 թվին էջմիածնում յեկեղեցական ժողով հրավիրելու մասին՝ արտասահմանյան թեմերի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ, հանձնարարված է ինձ հաղորդելու Ձեզ, վոր Հայկական Խ. Ս. Հ. ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅՈՒՆԸ չի առարկում 1940 թվին էջմիածնի վանքի սերիտորիայում յեկեղեցական ժողով հրավիրել՝ արտասահմանյան թեմերի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ Խ. Ս. Հ. ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ

ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ

ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ՝ (Հ. ԳԱԼՍՅԱՆ)

№ 88

Սոյն պատճենի հարազատութիւնը Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը վաւերացնում է ստորագրութեամբ եւ կնիոյ դրոշմամբ :

Անդամ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդի՝ ԱՐՍԷՆ ԱՐՔԵՊՍ.

Քարտուղար՝ ՄԱՏԹԷՈՍ ՎԱՐԳ.

